

fatcor fenestram fractam; sed athleta Christi Symeon, fundatus supra firmam petram immobilis persistebat, atque Deo gratias reddens pro persecutoribus gaudens orabat.

Interea volventibus annis vir Deo Symeon resolutionem sui prævidit corporis (an. 1055). Denique dominum episcopum rogat ut expensas et operarios qui sibi lectum componant mittat, ipse in parte sui diversorii locum sepulture parat: *Hæc*, inquit, *requies mea in sæculum sæculi. Hic expectabo diem Domini; hic habitabo quoniam elegi eam.* Paucis postmodum transactis diebus ipsum ego humilis adii vocatus, et qui pedum illius osculo eram indignus, in cellulam ab eo sum intromissus. Post orationem, amplexus, oscula et fletus consedimus.

. Interpositis ergo centum et quinque diebus, in octavis pentecostes (556) infirmatus, Stephano, qui ei serviebat, injungit, ut sibi per aliquot dies requiem daret, quatenus plus solito contemplationi vacare posset. Ille unum diem expectat. In tertia feria ad vesperam signum facit, corbem cum pane ad fenestram suspendit. Mane facto sicut dimiserat intactum reperit multumque anxius ad eum ascendit. Interrogatus hoc solum respondit: *Quid vis? vade in pace.* Ille timens, Gozeloni clerico, qui viro Dei satis familiaris extitit, per ordinem pandit, quia dominus Symeon valde infirmaretur nec sibi sicut solitus erat loqueretur. Clericus in quinta feria illum visitat. Famulus Dei nullum responsum dat sed tamen de manu ejus potum suscipit seque in lectum suum recolligit. In die octava dum revisit illum valde diluculo, in extremis reperit mihi que notam facit. Concitus cucurri. Infirmus toto corpore et maxime debilis pedum invalidudine, quasi sanus ascendi sine dolore. Reperi adhuc viventem et jam ultimum spiritum trahentem. Exequias quæ pro absolute animæ debebantur cum solis duobus fratribus, Anselmo scilicet et Roberto, qui mecum advenerant, prout potuimus expendimus. Sicque anno dominicæ incarnationis 1055, animam sanctam, hora tertia dominicæ diei in Kalendis Junii, benignissimo cui semper servierat reddidit Creatori.

Subito fit concursus omnium. Monachi, clerici, Deo sacratæ virgines, vulgus promiscui sexus et quicumque audire poterant ad tanti viri funus properabant. Ideo sicut ipse disposuerat immo prælixerat, corpusculum more suæ patriæ componimus et cum psalmis et laudibus Dei in sepulcro collo-

camus. Quod apertum dimittentes, qui vigiliis et obsequiis deservirent deputamus. In crastino tota civitas quasi vir unus congregatur; interior domus ornamentis ecclesiasticis decoratur. Dum ergo exequiæ communiter celebrantur. visum est omnibus, ut illud tanti viri corpus non negligeretur sed a clericis per proximos triginta dies deputatis vicissim custodiretur. Igitur post horam nonam sepulcrum diligenter clauditur, cumque clerici vice sua in cellula ubi humatum erat corpus viri Dei, psalmos caneret, unus.

In tricesima itaque obitus viri Dei Symeonis die multus populus cum cereis et aliis donis ad sepulcrum cœpit confluere. Quædam ergo anus. Ex tunc sepulcrum viri Dei a populo frequentatur ac veneratur. Cum ergo commodus ascensus in ædificio turris pararetur, quoddam lignum a multis trahebatur, et cum jam in altitudinem elevaretur, rupto fune cœpit multitudini quæ convenerat et subtus stabat mortem minari.

Hic quoque ³⁸⁶⁹ miracula libet inserere quæ iidem ipsi qui sanati sunt testificantur in ejus vita contigisse. Cum per longum tempus quædam femina Cæcilia dicta. Dictum est a quodam Gozelone clerico. Quidam puerulus nomine Bezelinus. Quædam mulier de Mettensi pago progenita. Alius. cujusdam Adelardi presbyteri puerulus.

In alia Dominica die quædam mulier de villa fratrum quæ vocatur Mandiricium (557)..... subito parentes illius mulieris et ministeriales de villa adveniunt..... Quidam Adalmannus presbyter civis Treverensis iter faciens..... Quædam mulier de pago Treverensi..... Quidam servus palatini comitis habuit ancillam..... Quidam miles nomine Bertramus quandam in servitio habuit ancillam.....

In Kalendis Novembribus cum placuisset domno episcopo in ædificio turris, ubi corpus viri Dei sepultum erat, unum altare in honore omnium sanctorum consecrare, multus undique populus cœpit confluere. Dum ergo fit apparatus et dominus præsul expectatur.....

Quidam rusticus Godefridus nomine.....

Ea tempestate cum Trevirorum civitas tantis poleret miraculis..... Forte erat apud nos de Alemania monachus, non mediocriter liberalibus institutus disciplinis.....

EX VITA SANCTI AGRITII.

Hanc sancti Agritii Vitam, quæ inter pretiosa historię Treverensis monumenta referri debet, medio sæculo XI esse compositam, supra exposui. Pleraque quæ hic narrantur ad antiquiora tempora pertinent, ex quibus ea in notis infra exhibui quæ ad Gestorum narrationem illustrandum facere videbantur. Nunc unum addam locum, quo res narrat sæculo X vel XI ineunte gestas, editionem secutus quam ex codice S. Maximini Bollandus curavit (Act. SS. Jan. I, p. 773).

VARIÆ LECTIONES.

³⁸⁶⁹ Quo ed.

NOTÆ.

(556) I. e. Maii 25.

(557) Fortasse Manderen, 4 leucas ab urbe versus euro-africum. HENSCHEN.

Ceterum quod alias quoque Domini reliquias, non minus quam clavum ipsum venerandas, portaret, et privilegium prædictum testatur (538), et ecclesia in urbe Treverica in honore principis apostolorum ab ipso dedicata pro ipsis in sui thesauri gazophylacio servatis in Domino gloriatur. Quibus quam stupenda reverentiæ magnitudo debeat, patenter ut æstimo declaratur, si unum quod suæ sanctitatis dederunt indicium ad memoriam revocetur. Verissima namque majorum relatione didicimus, quid quidam religiosus multum, ejusdem metropolis episcopus, dum diversas hominum æstimationes de istis Domini reliquiis audiret, dicentibus aliis tunicam Domini esse inconsutilem, aliis autem purpuream vestem qua erat tempore passionis indutus, quibusdam vero putantibus illud pignus amoris caligas esse mundi Salvatoris, dum has inquam opiniones veritatis exquisitione plurimum desideraret dissolvere: communicato tam populi quam cleri nec non ordinis monachici consilio, triduanum per totam civitatem indixit jejunium, rogans omnes humiliter, quatenus a Deo peterent unanimiter, ut per suam pacem et licentiam alicui ex ipsis tanti sacramenti concederet intuitum. Peracto igitur jejunio, clerus et populus convocantur in domum sancti Petri, quæ hujus est conservatrix thesauri, ubi unus de tota multitudine præcipuæ religionis et devotionis monachus electus, occultum Domini visurus et præsulī manifestaturus, arcam in quam beatus Agricicus hunc reposuerat thesaurum reseravit. Sed mox ut opertorium introspecturus levavit, occultum Dei judicium, contra quod nullum est consilium, visum ei clausit oculorum. Unde factum est ut omnes qui prudentioris consilii et acrioris apud ipsos erant ingenii per inductam tanto viro cæcitatem in hoc Dei judicarent esse voluntatem, ut numquam ad hoc contuendum peccator admitteretur, cujus aspectus nec justo concederetur. Post illius itaque horæ transitionem nemo attemptavit hujus arcæ apertionem.....

Unum tamen quod dedit idem clavus Domini suæ pretiositatis insigne silentio nolumus præterire. Nam cum frater imperatoris Ottonis I — tres enim fuerunt — Bruno vocatus, meliores Lotharingiæ episcopatus, Treverensem (559) scilicet et Coloniensem, nec non maximam regni hujus partem in sua haberet potestate, non bono ut patet spiritu instinctus, hunc ipsum de quo loquimur festivæ memoriæ ac salutis nostræ clavum, quo nescitur, transferre clam, ne dicam furtim, volebat. Corrupto siquidem hujus dominici thesauri custode, alium huic tam simillimum fecit parari, ut vix aut

A minime verus, a falso per aliquam ambos intuitum diligentiam valeat separari. Hunc ergo dum pretio ductus custos de manu episcopi prænominati suscepisset, dumque opportunum nefando furto tempus se invenisse putaret, machinatum diu dolum tandem perficere frustra conatur. Transposito namque hoc adulterino clavo in venerabilissimi dominici clavi sacello, ipsum pretiosum nostræ redemptionis testamentum in syndonem mundam diligenter convolvit; quo in sinu suo collocato, adire parat dominum suum calle citato. Sed ut aperte intelligi daretur, quam speciali amoris privilegio Trevericam ecclesiam per beatum Agricium sponsatam Christo amplecteretur, miraculum in primis Domini miraculis mento ferendum ac toti mundo stupendum in ipso redemptionis nostræ clavo a Domino exhibetur. Dum enim custos ille perfidissimus tamquam transfuga vilissimus, pretio iniquitatis corruptus, terga fidei dedisset ejusque pretiosam arham de gremio sponsæ Trevericæ asportare pararet, mira res! sanguis non modicus de clavo ipso in syndonem profusus, item inde in sinum camisæ tam multus manavit, ut omnia illius miserimi portitoris sui viscera pavore frigerent. Qua de re confusus, et reatum suum et episcopi publice confiteri coactus, facto mox omnium conventu, quos diuturnus campanarum sonitus tantique miraculi rumor insolitus nec auditus a seculo poterat avocare, statuto in medio eodem fure nefando, extenso coram omnibus sanguinolento panno ipsoque fusore hujus sanguinis sacratissimo clavo, una vox omnium laudantium elevatur. Quæ cum repetita sæpius iteratione diu multumque fuisset frequentata, communi omnium qui ibi aderant consilio prudentiorum, competens tam præcipuo sacrilegio pœnitentiæ sententia in illum miserum, ne dicam custodem, est dictata. Dies quoque ipsa in qua hæc miserationum Dei nobiscum sunt divinitus celebrata, in martyrologiis statim est notata, 12 videlicet Kal. Julii. Huic autem inaudito licet Domini miraculo si quis, quod absit, aurem credulitatis dubitat præbere, potest adhuc et eundem sanguinis notas habentem pannum et eundem adulterinum clavum in domo sancti Petri, si permittitur, videre.

D Illud etiam festivitatis præcelsæ præconium de hoc verissimo infirmitatis nostræ remedio, quamvis a teste nequissimo salutis nostræ hoste per os mulieris ab ipso possessæ suscepimus, silendum esse non putamus. Nam mulier quædam nomine Winiberga de civitate oriunda quæ vulgo Reginsburch vocatur.....

NOTÆ.

(538) De diplomate a Silvestro papa, ut dicebatur, dato loquitur; vid. supra.

(559) Brunonem non episcopatum quidem Treverensem tenuisse, sed summa in toto Lotharingiæ

regno præditum fuisse potestate, satis constat. Similem narrationem alii de Theoderico Metensi tradunt; v. supra Gest. addit. c. 5.